

DØDSFALD: Influenza H1N1 har kostet en mand i 80'erne livet. Han døde den 19. november. Manden var i forvejen syg med en kronisk sygdom og dermed i risikogruppen. Han blev vaccineret en uge før han døde, men fik altså ikke gavn af vaccinnens beskyttelse. I alt er syv danskere foreløbig døde af H1N1, seks mænd og en kvinde.

Fedt sænker reaktionsevnen

Lastbilchauffører skal ledes ind på en sundere vej med mindre fedt kost. Det gavner både deres helbred og øger sikkerheden markant for alle andre i trafikken.

Af Susanne A. Andersen, Ritzau

FEDME: Mange stillesiddende timer bag rattet i træk kun afbrudt af hastige spisepauser på tankstationen med hapsdogs, cola eller fede fritureretter og tyk sovs. Det ødelægger helbredet hos mange lastbilchauffører. Samtidig gør den dårlige fysik dem farlige for deres medtrafikanter.

Men et nyt usædvanligt samarbejde baner vej for sundere kost for landets lastbilchauffører på tankstationerne, som er chaufførernes daglige kantine præget af fast food.

Opsigtvækkende forsøg viser, at chaufførernes helbred kan forbedres markant på få uger med bedre mad. Nok så vigtigt stiger chaufførernes reaktionshastighed med hele 16 procent. Altså 16 vigtige meters kortere bremselængde pr. 100 meter hos motorvejenes tungeste køretøjer.

Mange chauffører er for store

Et nyt projekt SundVej, der blandt andet tæller en gruppe chauffører, har udviklet fedtfattige og velsmagende retter i emballage, som nemt kan håndteres i førerhuset.

- Alt for mange chauffører

er alt for store. Den hurtige, men fede hapsdog sætter sit

præg på krop og helbred. Vi har været med til at udvikle nogle sundere udgaver af populære retter, men med meget mindre fedt. Nu håber vi, at idéen vil brede sig, siger chauffør Anker Brink fra transportfirmaet SPF.

Han skulle selv for et par år siden midt i 40'erne have medicin for alt

for højt blodtryk, som gør én træt og uopmærksom i trafikken. I stedet deltog han i et forsøg med sund mad.

- På bare 12 dage tabte jeg seks kilo og fik styr på blodtrykket uden medicin. Det åbnede

mine øjne for, hvad maden betyder, siger Anker Brink.

” - Det smarte er, at chaufførerne ikke skal læse om kalorier og fedtprocenter. De er bare sikre på, at de får en sund kost.

Sundhedskonsulent Malene Ejlertsen om nyt madkoncept til det færende folk

I dag tilbyder rastepladsernes cafeteriaer mest fast food med alt for mange kalorier. Men hos Shell er der stor interesse for projektet.

- Lastbilchauffører er en vigtig kundegruppe for os. Selvom det kan koste os noget omsætning på fast food, så vil vi tilbyde en sundere kost, som samtidig gør dem mere sikre i trafikken, siger Shells repræsentant i projektet, områdechef Johann Wolff.

Mad udviklet specielt til chauffører

Med i samarbejdet er også fødevarereproducenter, cate-

ringfirmaer, producenter af emballage og tankstations-ejere. Sammen har de ud-

Kost og færdselssikkerhed

- De seneste år er der sket en markant stigning i antallet af overvægtige blandt voksne danskere. Det anslås, at 30-40 procent er overvægtige - mere end 1,3 millioner danskere.
- Undersøgelser viser, at der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og svær overvægt, og at der er en meget større andel af svært overvægtige inden for transportsektoren.
- I 2008 blev 63 danskere dræbt, 156 alvorligt kvæstet og 165 lettere kvæstet ved i alt 1310 lastbilulykker.
- SundVej-projektet giver også chaufførerne mulighed for at få rørt sig med et motionskoncept "Fit-to-drive", der kan passes ind i hverdagen og sikrer, at chaufføren kan få rørt kroppen uden at komme til at svede.

(Kilder: Vejdirektoratet og Sundhedsstyrelsen)

Danskere på bakterieejagt

Danske forskere kommer med et nyt forskningscenter med i det internationale førerfelt i kampen mod smitsomme sygdomme og bakterier.

Af Susanne A. Andersen, Ritzau

GOOGLE BACTERIA: Inden ferieturen til Gambia tjekker

du lige en ny hjemmeside på internettet for at få en status på aktuelle smitsomme sygdomme i området, som det er godt at ruste sig mod. Der kan du se, at på grund af sygdom i området bør du for en sikkerheds skyld gå til lægen for at få den rette antibiotika med i feriekufferten. Det er blot et af perspektiverne på

sigt i forbindelse med en ny banebrydende global jagt på smitsomme sygdomme og bakterier, som Danmark får en central rolle i.

Et nyt Center for Molekylær Epidemiologi på Danmarks Tekniske Universitet (DTU) arbejder sammen med blandt andet Verdenssundhedsorganisationen WHO og det amerikanske forsvarsministeriums laboratorier om de hidtil mest ambitiøse planer for en verdensomspændende overvågning af bakterier.

Projektet har foreløbig fået 36 millioner kroner i støtte fra Det Strategiske Forsk-

ningsråd samt tilsagn om 25 millioner især fra de udenlandske partnere. Men på sigt vil det snarere kræve en halv milliard kroner, erken-der koordinator og forskningsprofessor Frank Møller Aarestrup fra DTU Fødevarereinstituttet.

- Men bevillingerne betyder, at vi nu kan gå i gang, siger han.

Skal lave kort over bakteriespredningen

Perspektivet er at indsamle informationer fra alle de kliniske mikrobiologiske laboratorier i hele verden, behandle dem og give hurtigt svar tilbage. Samtidig laves der løbende et hurtigt kort over spredningen af bakterier i hele verden lige nu og her og ikke med måneders ellers års forsinkelse.

- For helt almindelige mennesker vil det betyde, at de på en slags "Google Bacteria" på internettet kan føl-

ge med i, hvilke sygdomme der rører på sig i de enkelte lande og beslutte om, de vil af sted eller skal have relevant medicin med i lommen, siger Frank Møller Aarestrup.

Projektet vil også bidrage til globalt meget hurtigere at bekæmpe og forebygge smitsomme sygdomme.

I dag tager det en uges tid at bestemme de fleste sygdomsfremkaldende bakteriers art, type og modstanddygtighed overfor antibiotika. Alt sammen nødvendige oplysninger for at kunne behandle infektioner korrekt.

Danmarks fremtrædende rolle i en årrække med hen-

syn til resistens overfor antibiotika er ifølge Frank Møller Aarestrup en del af forklaringen på, at Danmark får mulighed for at komme med i forreste vogn med det nye store projekt, der har meget videre perspektiver.

- Vi har fået os markeret internationalt, og det betyder noget i forbindelse med samarbejdet med de udenlandske partnere, siger han.

Forskningsprofessor Frank Møller Aarestrup fra DTU

tæller ud over WHO det amerikanske Center for Sygdomskontrol (CDC), det amerikanske forsvarsministeriums laboratorier, det amerikanske forskningsinstitut TGen samt danske Novozymes og Danisco.

Forskningsprofessor Frank Møller Aarestrup fra DTU Fødevarereinstituttet får en central rolle i et verdensomspændende projekt om overvågning af bakterier. (Polfoto)